

İslam İnkılabı Rehberinin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu Üyelerine Hitaben Konuşmasının Tam Metni[1] - 26 /Aug/ 2015

Bismillahirrahmanirrahim

İyi ve inşallah mübarek olaylardan biri bu görüşmenin Ehli Beyt (as) imamlarından sekizincisi Hz. İmam Rıza (as)ın veladetine yakın olmasına denk gelmesidir. Temennim odur ki o pak ve yüce ruhun bereketinden hepimiz yararlanalım. Ülkemizin sahip olduğu en büyük iftihar vesilelerinden ve imkanlarından biri o mübarek türbenin burada olmasıdır. O yüce makamın anılması yönünde ne kadar fazla çaba harcarsak ve yüreklerimiz ne kadar fazla ona yöneltilirse bu durum kesin olarak bizlerin maneviyatımız ve ülkemizin menfaatinedir. Şimdi farz ediniz sayın Ahundi (ulaştırma bakanı) orayla ilgili yol durumu, hızlı tren ve bunun gibi hususlar hakkında planlamaya gitsin ve halkın daha az mesafe kat ederek oraya ulaşmasını sağlasın, bunlar inşallah hükümet için de bereket kaynağı olan hususlardandır.

Aziz şehitler şehid Recai ve Şehid Bahüner'in hatırasını saygıyla anıyoruz.. Hükümet haftası yıllardır kutlanıyor. Genellikle bu fırsattan yararlanarak hükümetlerin yetkilileri kendi faaliyetleri, başarıları, gelecek yıl ve birkaç yıl sonrası için azim ve planlarını getirmekteler ve onların zahmetlerinden ötürü yetkililer ve halk tarafından takdir olunmaktadırlar; veya bu fırsattan yararlanılarak eksikliklerden bazıları dillendirilmektedir. Hükümet haftası aslında bunun içindir; fakat dikkate alınması gereken husus hükümet haftasının hükümet için bir bayram mesabesinde olması meselesidir. Yani belli bir münasebetin yıllık dönüşüdür (ki aslında bayram da bu anlamdadır). Dile getirmek, beyan etmek ve benzeri şeylerdir.

Hükümet haftasının ilan edilmesine sebep olan olay aslında bu ülkenin en acı hatıralarından biridir. Yani Şehid Recai ve Şehid Bahüner gibi iki seçkin azizin şehadet olayı. Bu yıl ise keramet haftasına denk gelmiştir. Fakat genellikle bu hafta bu iki büyük şahsiyetin vefat yıl dönümünü anımsatmaktadır insana. Benim kanaatimce yetkililerin yürek ve dillerine düşen hikmeti ilahi ve bu olayın böyle bir döneme denk gelmesi şehit Recai ve Bahüner'in unutulmaması içindir ve iki kriter, iki değer olarak her zaman bizlerin gözü önünde var olmasının tahakkuku içindir. Bu iki kişinin kriter olma özelliğini elde etmesi onların üstün idareciliklerinden ötürü veya onların yetenek ve kendilerine özgü girişimlerinden dolayı değildi. Çünkü bu iki azizi sorumluluk dönemi pek fazla zaman almadı. Rahmetli Bahüner'in sorumluluk dönemi çok kısa olmuştur, rahmetli Recai'nin de sorumluluk dönemi birkaç aylığına mesela bir yıl gibi bir zaman aldığı farz ediniz. Onların kriter oluşu, örnek teşkil edişi onların davranışlarından, şahsiyetlerinden ve sahip oldukları ahlaklarından ötürüydü. Bu hususu her zaman kendi zihnimizde buldurmalıyız.

İyi de zaman değişmekte, muhtelif kültürel, değer ve benzeri akımlar ortaya çıkmakta, yok olmakta, doğanın gereği böyledir. Zihinler ve düşüncelerde değişim oluşuyor, fakat belli bir takım ilkeler var ki bu ilkelerin her zaman dikkate alınması gerekir. Mukaddes İslam cumhuriyeti düzeninde biz yetkililer için bu değişmez, sabit ilke ve kriterleri bu iki yüce şahsiyetin varlığında bulmak mümkün. Ben bu ikisiyle özellikle de rahmetli Bahüner ile uzun yıllar tanışıklığım vardı, rahmetli Recai ile de aynen böyleydi. İslam İnkılabından önceden sorumluluk üstlendikleri döneme kadar, meclis ve meclisin dışında gerçekten de bir takım özelliklere sahipti ki bizlerin bu özellikleri

unutmamamız icap ediyor. Kanaatimce bu yola olan imanları, İmam'ın belirlediği ve İslam cumhuriyetinde tecelli eden bu hedefler çok önemli bir kriterdir, ihlasları, bunlarda var olan hizmet etme aşkı gerçekten de gece gündüz tanıyıyordu ve hizmet uğruna çaba gösteriyorlardı.

Halkçı olma ruhu, halk ile ünsiyet bulma, halk ile ilişki içinde olma, yakından halkın dertlerine kulak misafiri olma, bunlara imkan oluşturma (elbette bizler içinde bulunduğumuz sorumluluklardan dolayı bir takım kısıtlamalara sahibiz) halkın yaşam metni ile irtibat konusunda bir güzergah olmalıdır. Ben sayın cumhurbaşkanına da birkaç kez söyledim bu eyaletlere düzenlenen geziler çok iyi bir şeydir ve bu o çok olumlu girişimlerden biridir. Daha önceki hükümetlere de sürekli aynı tavsiyede bulunuyordum; yollardan biri halkın evine gitmektir, şehit ailelerinin evine gitmektir ki şu sıralar çok şükür artık bu mesele alışkanlık haline gelmiş olup iyi bir girişimdir. Bunlar halkla irtibat yollarıdır, bunlar çok önemlidir. Bunlar insanda halkçı olma ruhunu, insanın halkı daha iyi tanımasını güçlendiriyor. Böyle olmayınca da insan toplumdaki habersiz kalıyor ve her zaman bakışı genel konular üzerine odaklanıyor. Uçakla bir şehrin üzerinden geçen insan misali. Elbette o şehrin genel manzarasını aşağıdakilere oranla çok daha iyi görebilmekte, ama bu şehrin içinde, sokaklarında, caddelerinde, evlerin içinde, dükkanlarda nelerin olup bittiğini, kimlerin bu dükkanlara müracatta bulduklarını anlamak gerekir. Bunu ise bu sokak ve caddelerde gezinenler çok daha iyi bilirler ve burada da mümkün olduğu nisbette bile gereklidir, halkçı olmak çok önemlidir.

Buldukları makamdan yararlanarak kendileri için bir torba oluşturmamışlardı, bu önemli hususlardan biridir. Bulduğumuz sorumluluktan yararlanarak onu kendi geleceğimizi temin etme aracı haline getirmemeliyiz. Başka ülkelerin bir çoklarının yetkilileri arasında bu genellikle yaygındır ve buldukları makamı ileride mesela filan şirketin yönetim kurulunda üye olmak veya filanca önemli finans kuruluşunda hisse sahibi olmak yönünde kullanmaktalar. İnkılap ve benzeri ilkelere bağlı kalmak; tüm bunlar bu iki şahsiyetin özelliklerindendi. Bizler de bunları dikkate almalı ve kendimizi bunlara göre uyarmalıyız.

Sorumluların davranışlarının özelliklerinden bir diğeri de şudur ki toplumda kültür alt yapısını oluşturmalarıdır. Kiminle ilişkimiz olmalıdır, kiminle ilişkimizi kesmeliyiz. Bu toplumda kültürel alt yapı oluşturur. Bunun için sizlerin toplumda yaptığınız ameller, hangi dalda olursa olsun gerçekleştirdiğiniz hizmetler, beklentiler içinde olduğu ve ihlas içinde olduğu sürece uzun vadede de bir etki bırakmakta ve o da işte bu kültürel alt yapının oluşmasıdır. Bu konuda halkın gözü bizim üzerimizdedir, sizin üzerinizdedir. Davranışlarımız, ahlakımız halkın genel kültürünü yönlendirmektedir. Bunun için bu iki aziz, değerli ve mutlu kardeşin anısını saygıyla anıyorum ve temennim odur ki bizlerin tümümüz de bu sırat yolunda hareket ederiz.

Bakanlar kurul üyelerine ve özellikle de sayın cumhurbaşkanına, yaptıkları hizmetlerden ve zahmetlerinden dolayı teşekkür etmeyi gerekli görüyorum. Bugünkü raporlar iyi raporlardır ve bu raporların yansımaları çok yerinde olur, halkın da bunları sizden duymaları gerekir. Sayın Serefraz beyden (İran İslam cumhuriyeti Radyo Televizyon Kurumu Başkanı) bu raporları bu bayların kendi sesinden yayınlaması istiyorum. Yani halk Nimetzade beyin kendisinden, Zengene beyin kendisinden, Çitçiyan beyin kendisinden ve öteki kardeşlerden yapılan bu hizmet ve çalışmaları dinlemeliler. Bu çok iyidir. Yani halk, bu kardeşlerin çalışmakta oldukları konusunda müsterih olmalıdır.

Müsbet işler yapılmıştır ama şunu asla unutmamamız gerekir ki halkın kendi yaşamlarında somut biçimde hissettikleri gerçekleri dile getirmemiz gerekir. Yani söylendiği gibi olduğunu tasdik etmeleri gerekir. Dr. Haşimi beyefendinin bu sağlık projesini başlatmasından bir süre sonra ben Meşhed seferinde veya diğer durumlarda kendi yakınlarımdan, dostlardan ve konunun yetkilileri ve halktan bazılarından bu konuyu sordum, halkın bu meseleyi somut biçimde hissettiklerini gördüm. Yani evet aynen böyledir diyorlardı, hastaneye gittiklerinde durumun böyle olduğunu anladıklarını belirtiyorlardı. İşte bu çok iyidir. Bir takım işler halkın kapsama alanında değil ve halk bunları görmüyorlar. O meselenin ikinci etkilerini ancak hissedebilirler, ama bir takım işler var ki halk direkt olarak

onlara muhataptırlar, işte bu gibi hususları dile getirmek gerekir. Benim demek istediğim de halı hazırda ekonomik meselelerde nisbi bir huzur ve istikrarın sağlanmış olması ve hissedilmesidir; bunu her kes dile getiriyor, muhtelif yerlerden bana gelen raporlarda da durumun böyle olduğu belirtiliyor. Bu, sert dalgalanmanın kontrol altına alınmasının, artık ekonomi alanından çıkmasının sonuçlarındandır. Bu durumun korunmasına özen gösterilmelidir.

Enflasyonun düşürülmesi meselesi çok önemlidir. Elbette şu anda var olan durumdan yani enflasyonun iki rakamlı olmasından ben pek hoşnut değilim. Sayın cumhurbaşkanı burada konuşmasında enflasyonun 13 küsura düşürüldüğünü belirtti - elbette yıllık bazındaki rakam önemlidir, nokta enflasyonun pek kaale alınmaması gerekir, asl olan yıllık enflasyon bazındadır- İki rakamlı enflasyona sahip olan ülkelerin sayısı çok sınırlıdır ve iki haneli enflasyona sahip olan ülkelere biri biziz. Bunun için biz, %10'un altında bir enflasyon rakamını yakalamalıyız, bu yönde gayret göstermeli, çaba harcamalıyız. Bazen bir takım olumsuzluklardan ötürü (ülke içinden kaynaklanan veya ülke dışından kaynaklanan olumsuzluklar) enflasyon yükseliyor. Ama böyle bir enflasyonun kalıcı olmadığı açıktır ve o yüksek seviyedeki enflasyonlar hiçbir zaman kalıcı olamamakta, her haliyle bunlar aşağı çekilecektir ve çektiler de elhamdulillah, bunu başardılar, ama bu miktarla yetinilmemesi gerekir. Enflasyonu daha da düşürmeye bakınız. Ala aynı zamanda %13 veya %14'e düşürülmesi de çok iyidir ve bunun kendisi büyük bir adımdır.

Ekonomik duraklılıktan çıkılması için yapılan çalışmalar (elbette duraklılıkla ilgili ben bazı hususları hatırlatacağım ve sayın cumhurbaşkanı ile olan iki kişili görüşmelerimizde de dile getirdim) ama nihayetinde duraklılıktan çıkılması yönünde çaba gösteriyorsunuz, bu çok önemlidir, Çünkü duraklılık hem enflasyon üzerinde etkili olabileceği gibi hem de çalışma ve işteğal üzerinde etkili olabilir; ülkede duraklılık önemli bir husustur ve iyi çalışmalar yapılmaktadır.

Sağlık meselesi iyi hususlardan biridir, bilimsel idarede takip edilen bilimsel çalışmalar çok değerli çalışmalardır, Cumhurbaşkanı birinci yardımcısının da aktif olduğu ve özellikle Huzistan, İlam, Zabol (Zabol'a gitmedin mi öyleyse kesinlik mahrum Zabol bölgesine de gitmen gerekir, iyi ki hatırlattım) ve benzer diğer bölgelerde tarlaların sulama sistemine geçilmesi meselesi şimdiye kadar yapılan çok iyi çalışmalardır.

Nükleer mesele de bunun gibi. Şimdiye kadar nükleer mesele hususunda ben çok şeyler söyledim, çok hususları dile getirdim ve çok şeyleri dinledim. Burada asıl önemli olan hususun bu meseleyi bu beylerin tamamlamış olması meselesidir. Bunun kendisi çok önemlidir. Çünkü meselen uzatılması başlı başına bir sorundu ve artık bu dosyayı kapamayı başardılar. Bunun kendisi önemlidir. Şimdi eğer uzaktan yakından ufak tefek sorun kalmışsa o da sizlerin ve sorumlu olan diğerlerinin gerekli önlemleri ile giderilmiş olacak. Kısacası bu alanda faaliyet gösteren tüm bacı ve kardeşlere teşekkür ederim.

Bu nükleer meseleyle ilgili benim kafamı kurcalayan ve kaygıma neden olan bir husus var ve o da İslam cumhuriyeti düşmanlarının alenen kafalarında geliştirerek hayata geçirmek istedikleri planlarına gerekli dikkatin gösterilmesi meselesidir. İslam Cumhuriyeti düşmanlarının düşmanlıkları İslam inkılabının ta başından beri azalmayarak devam etmiştir. Bazı dönemlerde düşmanlıklar ve düşmanca tutumlar kontrol altına alınmıştır ve bunda hiç kuşku etmemek gerekir ama bu düşmanlıkların azaldığı anlamında değil. Biz inanıyoruz ki yapay işgalci Siyonist İsrail rejimi veya ABD'nin bize karşı düşmanlığı İslam inkılabının ilk başından beri aynen devam etmiştir. Elbette bunlardan her biri bir bahaneyle. Siyonist İsrail bir bahaneyle bize karşı düşmanlıkta bulunmakta, Amerika başka bir sebepten ötürü, ama aynı ölçüde onlar da bize karşı kötüdürler, onlar da bize düşmanlıkta bulunuyorlar ve bu düşmanlıkta bir azalma olmamış, İslam inkılabının ilk günlerinde yaptıkları düşmanlıkları şimdi de yapıyorlar, ama işlerin rengi ve metotları değişmiştir, hatta daha da gelişerek sürmektedir. Bir zamanlar bir şekilde düşmanlık ediyor ve darbe vurmaya çalışıyorlardı ve şimdi ise daha farklı ve başka yöntemlerle, farklı araçlarla, bunu unutmamak gerekir. Bunu tüm yetkililer (dışişleri bakanlığına ve sayın Dr. Zarif'in şahsına ait değil, öteki muhtelif kurumlar, ekonomik, kültürel

kurumlar da) dikkat etmeliler ki düşman'ın planı içinde yer alıp onun istediği şekilde oynamamız gerekir. Örneğin gerek siyaset, gerek, ekonomi, gerek ticaret ve gerekse kültürel alanlarda aldığımız kararlarla gerçekte düşman'ın kendi çıkarları doğrultusunda hazırladığı planların icrasına yardımcı olmamalıdır. Bizler bunların sözlerinden, yazılarından, muhtelif açıklamalarından nasıl bir amaç peşinde olduklarını anlayabiliriz. Benim burada düşmandan söz etmem, gayıptan haber vermem, rüya görmem veya vehime kapılmamdan ötürü değil! Hayır! Bunlar gözümüz önünde var olan gerçeklerdir. Onların açıklamaları farklı olabilir ama bizlerin hissettiğimiz, muhatap olduğumuz somut gerçekler düşmanlığı ve düşmanlık kriterlerini gösteriyor. Fakat daha farklı metotlarla. Şimdi bu düşmanlıkları karşısında bizler ne yapmalıyız mevzuu farklı bir konudur ama şu anda bu düşmanlık meselesini unutmamız gerekir. Benim demek istediğim budur. Karşısızda bir cephenin var olduğunu, siperin arkına mevzilendiklerini, silahlarını sizlere doğrulttuklarını fark ettiğiniz zaman sizler ister istemez gereği uyarınca hareket edersiniz. Sizler bu durumda, durum değerlendirmesi yapar, ateş açıp açmama, sipere girip girmeme, sessiz kalıp kalmama konusunda karar verirsiniz . Bunlar sonraki meselelerdir Önemli olan şey o an bizim karşımızda bir cephenin var olması, bize karşı düşmanlık yapmayı temel alan bir düşman cephesinin. Elbette benim bu sözden tek muhatap devlet kurumları değil. Tüm halk fertleri özellikle sorumlu inkılapçı unsurlar ve inkılabı hizmete her an hazır olan kimselerdir. Elbette bu hususta devlet adamlarının sorumluluğu daha fazladır. İnkılabı vefakar kişilere oranla sorumluluğu daha fazladır.

Kanaatimce burada acil olarak yapılması gereken husus kendi inkılapçı konumumuzu beyan etmede tam bir sarahat ve açıklık göstermektir. Yani başkalarından gizleyecek bir şeyimizin olmadığını göstermektir. Kendi inkılapçı konumumuzu, rahmetli İmam Humeyni'nin ilkelerini açık bir dille ilan etmeliyiz, unutmamalıyız, çekinmemeliyiz, korkmamalıyız ve bilmeliyiz ki "السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا جُنُودًا [2] وَ لِلَّهِ" Yani: Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır. Allah, üstün ve güçlü olandır, hüküm ve hikmet sahibidir.

Alemde var olan tüm imkanlar, ilahi sünnetler ilahi ordunun bir parçasıdır, bu ilahi orduyu insan kendi arkasına alabilir ve Allah'a tevekkül etmek, Allah yolunu kat etmek suretiyle kendi yardımına çekebilir.

Uyanık olmalıyız. Ben bunların İran'a nüfuz etmek, sızmak istediklerini söylemiştim. Bu sızmalar muhtelif yerlerden olabilir dikkatli olmalısınız. Bir zaman haberdar olabilirsiniz ki filan kurum gelmiş bizim kültürel bir kurumumuzu farz edin kreşlerin kontrolünü bir nevi ele geçirmiş bulunuyor. Bunu insan fark ediyor ama işin içine girdiğinde ise çok daha tehlikeli ve büyük işler peşinde olduğunu ama kendisinin ondan habersiz olduğunu anlar. İşte bunlar sızmadır, muhtelif alanlarda, ekonomik alanlarda, git gellerde, tüm kurumlara. İşte biri bu sarahat mevzuudur.

Bir diğer husus da halkta var olan dayanışma ve bütünlük meselesidir. Bütün dediğim zaman hemen aklınız oraya gitmesin ki mesela ben bundan insanların kardeş gibi biri ile samimi olduğunu kastediyorum, hayır! Hareket genel bir harekettir. Örneğin 11 Şubat İnkılap yıl dönümü yürüyüşünde dikkat ettiğinizde tüm halkın tek bir yönde ve tek bir istikamete doğru ilerlemekte olduğunu görürsünüz. Acaba bunlar birbirinin aynısı mıdır? Her kes tek bir gruptan mı? Hayır ama yön birdir. Bu tek hedefe yönelmenin kadrini bilmemiz gerekir, değerlendirmeliyiz ve ona önem vermeliyiz. Bu konuda gündem oluşturulmamalıdır, bazı gündem oluşturmalar ihtilaf içeriklidir, yani bu vahdet, birliktelik muhtelif yönelişlere engel oluyor, bu anlama dikkat etmeliyiz.

Ben bu dönemle ilgili bir takım notlar almış bulunuyorum ki onları açıklamayı gerekli gördüm. Elbette bugün burada konuşan bayların konuşmalarında da bu hususlarla ilgili görüşler ve açıklamalar yer aldı ve ben onlardan da notlar aldım ama yine de önemle vurgulamak isterim ki bu laflardan bazıları tekrardır ama yine de tekrar olunmasının hiçbir sakıncası yoktur. Bir takım hususlarda insan ne kadar tekrar edecek olursa hiçbir sakıncası yoktur. Dikkat ediniz kur'anı Kerim'de Musa'nın öyküsü kaç kez tekrarlanmıştır. Bu tekrarın hiçbir sakıncası yoktur. Sorumluluklarımızı hatırlatmakta ve hedeflerimize varma hususunda gayretimizi artırmaktadır.

Bunlardan biri bilimsel çalışma hızımızı koruma meselesidir. İran'ın bilimsel rütbesi mahfuz kalmıştır, yani düşmemiştir. Halen daha önce bulunduğumuz 15. veya 16. rütbedeyiz. Aslında bu iyi bir rütbedir ama hız düşmüştür. Bu hususu ben üniversiteli dostlarıma da söyledim ve tekrar ediyorum ki ikinci kalkınma planında ülkenin bilimsel ilerleme hızının düşmesine müsaade etmeyiniz. Biz eğer bu hızla ilerleyecek olursak bizim bilimsel mertebemiz kesin daha bir önem ve değer kazanmış olur. Yani hatta onuncu sıranın da altına düşebiliriz. Bu benim açımdan çok önemli bir meseledir. Bilim ülkenin temel alt yapısını oluşturuyor. Bayların burada açıkladıkları tüm bu hususlarda, eğer sanayide, tarımda, petrolde, enerjide, sağlıkta, tedavide ve öteki bölümlerde bilimsel içerikli bir çalışma sürdüreceğiz olursak, bilim faktörü, bilimsel yenilikler, bilimsel gelişme ve bilim adamlarının denklemlerde yerini alması durumunda durum büsbütün değişmiş olur. Atılım yaşanır. Biz bunun önemini küçültmemeliyiz. Benim kanaatim bu yöndedir. Bilimsel ve araştırma çalışmalarında ne kadar yatırım yapacak olursak o kadar kazanacağımıza inanıyorum ben. Yani bu alanlarda harcamadan korkmamalıyız, bazı hususlar var ki harcamalar, yatırımlar gerçekten boşa gitmiyor, işte onlardan biri de burasıdır. Gelecek için her ne kadar masraf yaptıysak, yatırımda bulduysak kendi mal varlığımız, sermayemizle, paralarımızla, kaynaklarımızla en iyi işi yapmış oluruz.

O zamanlar bu on yılın ilk dönemlerinde önemli bir mevzu söz konusuydu ve dünya istatistikleri uyarınca biz bu alanda önemli bir başarı ve ilerleme kaydettik, o da şudur ki bilimsel hareket genel bir diyaloga dönüştü. Yani çalışma sadece birkaç devlet kurumuyla, birkaç üniversite ve öğrencileri ile sınırlı kalmadı. Genel bir kültür ve diyaloga dönüştü. Özellikle bu son birkaç yıl içinde ben akademisyenler ve öğrenciler ile yaptığım görüşmelerde bunların bir öğretim üyesi olarak veya üniversite öğrencisi olarak benden, benim mesela birkaç yıl önce üniversitelilere hitaben yaptığım konuşmalarda dile getirdiğim hususları talep ettiklerini gördüm. Bu beni mutlu ediyor. Bu sözlerin genel bir diyalog ve kültüre dönüştüğü, genel bir ortama ve genel bir talebe dönüştüğü anlaşılıyor. İşte bunun değeri büyüktür. Bu diyalogu korumalıyız. Yani ben, ilgili kurumların, üniversite, eğitim ve öğretim özellikle de bugün burada olduğu söylenen bu bilimsel yardımcılık kurumunun kesin olarak bu diyalogun, yani bilimsel atılımın korunmasında ısrarcı olmalarını istiyorum.

Bugün çalışmalarıyla ilgili burada çok iyi raporların sunulduğunu kök bilim şirketlerine önem verilmelidir. Bilimin, ilgili teknolojinin, bilim ve teknoloji parklarının ve benzeri şeylerin ticarileşmesi meselesi çok önemli ve iyidir. Dikkat ediniz ekonomik sorunlarımızdan biri işsizlik meselesidir. İşsizlikte en iyi yollardan biri ise bu bilim ve teknoloji parklarıdır. Bunların önüne gerçek, pratiksel ve operasyonel bir çalışma sunulsun bunlar elbette ki onunla meşgul olurlar. Talebenin mezun olduktan sonra illa da bir devlet kurumunda işe başlaması gerektiği ve bunu müteakiben bizlerin mezun olan öğrencilerin sayısının fazla oluşu ve işsizlikleri konusunda ne yapmamız gerektiği kaygısı içinde bulunmamız düşüncesi bana göre yanlış bir bakış açısıdır. Doğru bakış açısı bizlerin yolu açmamızdır. Bunun için bir çare bulunmalıdır. Yani öğrenci tahsile başladığı günden itibaren gerekli planlama yapılmalıdır. Örneğin üniversite döneminden veya tamamlayıcı eğitim döneminden, üst düzey bilgi alanına girmesinden itibaren onun için yol açılmalı, bilimsel çalışmalarını sürdürebilecek alanların açılması icap ediyor, nitekim bizler bilimsel bir meslek onun için sunabiliriz şu şartla ki bu konuda çalışmamız gerekiyor. Bir mesele bilimsel meseledir.

Bir diğer mesele ise kültürel meseledir. Bugün burada bulunan dostlar, özellikle kültürel yetkililer ve saygıdeğer cumhurbaşkanının kendisi bu hakir'in kültürel meseleler konusundaki hassasiyet ve duyarlılığını çok iyi biliyorlar. Bazen kültürel sorunlar benim gece uyuyamama sebep olmuştur. Bu kültürel meselelerin içerdiği öneminden dolayıdır, yani kültürel meselelerin önemi böyle bir şeydir.

Burada yapılması gereken iki temel mesele söz konusudur. Birincisi muhtelif alanlarda sağlıklı kültürel ürünlerin ortaya konulması ve bir diğeri de zararlı ürünlerin, yani zararlı kültürel meta ve malların engellenmesi meselesidir. Kanaatimce bu temel meselelerdendir. Tüm dünyada kültürel ürünlere, kitap ve benzeri şeylere özel bir dikkat gösterilmekte. Dünyanın neresinde buna önem verilmiyor? Bana örneğini gösterebilir misiniz? Bayan ibtikar kendisi

şu anda buradadır bizzat bana dedi ki kendi yazmış olduğu kitaba Amerika'da basım ve yayınlama izni verilmemiştir. Bu hususta hiçbir yayınevi yayınlamaya yanaşmamıştır. O yayın evinin aşırı taassubundan dolayı değil, zira büyük tirajlara ulaşacak bir kitap olursa her yayıncı onu yayınlamaya hazırdır, bilakis taşıdığı korku ve tehditler yüzünden yayınlamayışlardır ve nihayet Kanada'da bir yayıncıyı buluyor ve o da muhtemel korku ve panik içinde yayınlayıp yayınlamadığı malum değil. Bunu birkaç yıl önce bana anlattığı için ayrıntısını pek fazla hatırlayamıyorum. Bunları söyleyin ki bu baylar bu gerçekleri bilsin ve idrak etsinler ki mesele düşündükleri gibi değil. Evet İslam'a ve İslami kutsallara yönelik karikatür meselesi söz konusu olduğunda orada baylar Özgürlük yanlısı, beyan hürriyeti taraftarı kesiliveriyorlar, fakat *Holocausts* söz konusu olduğunda ise artık özgürlük ve beyan hürriyetinden bir eser kalmıyor. Tesettür meselesi de bunun gibidir. Öteki meseleler de aynen öyledir. Evet her bir ülkenin bir takım ilkeleri var ki bu ilkelere uymak icap ediyor ve yönetim kurumlarının bu ilkelere riayet etmeleri ve bundan da çekinmemeleri gerekir. Filanca tiyatrunun, filanca filmin, filanca kitabın veya filanca derginin içeriğinin inkılap ve İslami ilkelere, değerlere aykırı olduğunu görüyor iseniz, onun önünü alınız, ona karşı tavır takınız. Şimdi nasıl bir tavır alacaksınız orası başka bir mevzudur ve bu mesele ilgili kurumlara ait bir meseledir ve bu konuda kuralların ne olduğuna bakmanız gerekir, ama bu gibi konularda hiçbir çekingeniz olmamalıdır, bunu sarahatle dile getirmelisiniz. Nitekim sağlıklı kültürel gıda'nın olmasına dikkat etmek ve zararlı sağlıksız kültürel gıdaların engellenmesi için temelidir.

Kültürü başı boş bırakmak doğru değil. Kültürel idarecilik büyük önemi olan gerekli bir iştir. İdarecilik de inkılap sloganları ve inkılap ilkeleri ile iç içe olmalıdır. Yani temel olan hususa dikkat etmek gerekir. Bununla da inkılabın ilkeleri, ülkenin bağımsızlığı ve imamın ve benzeri şeylerin ilkeleri korunmalıdır. Bu da bence bu dönemde açıklanması zaruri olan ikinci bir husustur.

Tüm bunlardan öncelikle ve nakit olan üçüncü husus ise ekonomik meseledir. Sayın Cihangiri beyefendi de bugün oturumun şeklini bilerek öyle hazırlamış ki ekonomik mesele ister istemez ön plana çıkmaktadır. Hem ülkenin kaderi ve gerçek ilerlemesi açısından bugün ekonominin çok büyük bir önemi bulunmakta ve hem de ülkenin dış vizyonu açısından da önemlidir, ayrıca halkın gerçekleri bakımından da önemlidir. Nitekim ekonomik mesele gerçekte ülkenin temel önceliklerindedir ve bu mesele üzerinde ne kadar fazla kafa yorulursa, gayret gösterilirse, uyarı yapılırsa yeridir.

Birincisi ekonomiyle ilgili olarak ben inanıyorum ki ülkenin ekonomi alanındaki kalkınması adaletle iç içe olmalıdır. Adaletsiz bir ekonomiyi biz kabul etmiyoruz. Yani bunu inkılap kabul etmiyor, İslam Cumhuriyeti nizamı kabul etmiyor. Burada sınıfsal mesafe oluşmamasına dikkat göstermelisiniz, fakirler çiğnenmemeli; bunlar bizim genel ekonomi planlarımızda temel konulardandır, daha sonra direniş ekonomisine temas edeceğiz. Bu adalet meselesi ve en azların temini meselesi direniş ekonomisi siyasetlerinde dikkate alınmıştır.

Çalışma ve gayretin genel ortamda diyalog ve kültüre çevrilmesi ekonomi alanında yapılması gereken en temel hususlulardan biridir bana göre. Günlük çalışma programı içinde fazla olması gereken ve az oluşu büyük ayıp sayılan değerli çalışma ve girişimlerin varlığına dikkat etmeliyiz. Halk nezdinde tembelliğin, işsizliğin ve çalışmaya itinasızlığın çok kötü bir olgu olmasına özen göstermeliyiz. Yani işsizlik ayıp sayılmalı, çalışmaya değer verilmeli. Bir rivayette nakledilmiştir ki günün birinde Allah Resulü bir genci gördü ve gençten hoşlandı, onu yanına çağırarak adını sordu. Daha sonra ne işle meşgul olduğunu sordu. Genç ise işsiz olduğunu, her hangi bir mesleğinin bulunmadığını söyleyince Allah Resulü (saav), "sakata bin ayni" yani benim gözümden düştü"[\[3\]](#) diye buyurdular. Yani çalışma bunun gibi bir şeydir. Allah Resulünün ki bir kimseyle alıp vereceği yoktur. Elbette iki taraf da birbirinden talepte bulunuyorlar. İşsiz olan kimse talepte bulunarak kendine iş verin diyor, iş isteyen kimse ise kendine iş bulunmasını talep ediyor. Bunun ise orta bir yolu bulunmakta ve ben muhtemel sözümün ortasında ona değinirim. Kısacası ülkede iş sahası üretilmesini, değerler ve servetin ortaya çıkarılmasını tebliğ etmeliyiz, bunu hem

hükümet adamları dile getirmeli ve hem de dergilerde, gazetelerde ve bunun gibi yazılı ve sözlü minberleri olanlarda bundan yararlanılmalıdır. Çalışmayla ilgili şimdilik bir husus budur.

Bu meseleyle ilgili diğer bir konu da sahih çalışma kanallarının oluşturulmasıdır. Bu bir söz, bir kavramdır ama çalışma meselesi çok büyük ve önemli bir meseledir. Çalışma kanallarını bizlerin oluşturmamız icap ediyor, insan çalışma ve iştigalle ilgili konuştuğu, teşvikte bulunduğu zaman az önce belirttiğim gibi karşı taraf kendisinin işsiz olduğunu ve ne yapabileceğini söylüyor. İş arama yollarını bizlerin halka göstermemiz gerekir. Televizyonda bundan birkaç gün önce izlediğim bir program çok iyi bir programdı. İyi bir röportaj hazırlamışlardı. Biri gelip kamera karşısında 10 milyon tümenle iş alanı açtığını ve ne kadar gelir elde ettiğini söylüyordu. Çiçek yetiştirmeye ilgilidi, Çiçek ürettiklerini söylüyordu. Daha sonra bu sahada çalışmak isteyenlere de öğütte bulunarak mesela filanca, filanca yerlerde bu amaca tahsis edilmiş kamu arazilerinin bulunduğunu ve çiçek yetiştirmekle iştigal etmek isteyenlerin bu imkanlardan yararlanabileceklerini belirtiyor. Ben hatırlıyorum sizden önceki iktidar döneminde iktisadi sahada devlet adamları gelmiş ne kadar parayla iştigal oluşturulabileceği meselesini tartışıyorlardı. Söz 100 milyon ve bazı mesleklerde ise 500 milyonluk yatırımlardandı. Yine televizyondan izlemiştim bir diğer programda ise bin hanımefendi kendi mesleğini 20 milyon tümenlik bir yatırım ile elde ettiğini belirtiyordu. Anlaşıyor ki potansiyeller çok fazladır. Yine burada baylarla bir diğer toplantımız olmuştu. Kalkınma oranımızın yüksek olması gerektiğinden söz edildi. Ben ise bazı gelişmiş Avrupa ülkelerinin kalkınma oranının genellikle %2, bir veya bir buçuk olduğunu hatırlattım. Sebebi ise kapasitelerin artık dolu olmasıdır. Nitekim %10, 11 veya 12 oranında kalkınma oranına sahip Çin'in şimdi giderek bu kalkınma oranı düşmeye yüz tutmuştur çünkü kapasitesi dolmaya başlamıştır ve gittikçe de azalacaktır, fakat bizim kapasitemiz halen çok yüksektir. Nitekim 6. kalkınma planında %8'lik kalkınma oranına eleştiride bulunan dostlar, işin ehli ve uzmanlarından onlara verilen cevapta bizim bunu başarabileceğimize ve bu meselenin ülke gerçekleri ile bağdaştığı hususunu hatırlattılar. Nitekim sayın cumhurbaşkanı da bugünkü konuşmasında bu meseleyi hatırlattı. Bunun için önem taşıyan hususlardan biri iş kanallarının oluşturulması meselesidir ve bunun nasıl tahakkuk bulacağına bakmamız gerekir. Şimdi bu hangi kurumun sorumluluğu dahilindedir? Her zaman iştigal ve çalışma meselesi sorumluluğunun kendi bakanlığının üzerinde olmadığını belirterek kendini bu meseleden soyutlandıran sayın Rabii bey mi? (Refah bakanı) Ama bu kurumlardan veya sizlerden ve planlama kurumundan birilerinin bu sorumluluğu üstlenmesi gerekir. Elbette ekonomi bakanlığı da bir anlama göre bazı yerlerde gerçekten de sorumludur. Ekonomi bakanlığını sorumlu bilmemizin sizlerin bu konuda sorumsuz olduğunuz anlamına gelmemelidir. Bir takım sorumluluklar da ekonomi bakanlığı veya bankanın üzerindedir ki şimdi (merkez bankası başkanı) sayın Seyf'in durumuna da bakarız.

Benim önemle vurguladığım ve hakkında ısrar ettiğimi ekonomiyle ilgili bir başka mesele de dış ticaretteki ciddi yönetmenlik meselesidir. Dış ticaret çok önemli bir mevzudur. Yabancılar adet etmişler uzun yıllar boyunca ülkelere ve bu cümleden bizim ülkeye burada ham madde olduğu ve gelip ham maddeyi satın alarak kendileri açısından bir katma değer oluştursunlar. Ayrıca burada bir piyasa olduğu ve kendi ürünlerini getirip buralarda pazarlamayı da alışkanlık haline getirmişlerdi. İnkılaptan önce mevcut yönetim kadrosu bu durumu kabullenmişti. Bir dönem biz o dönem meclisinden bir milletvekiline karşı tavır takındık, açık bir şekilde bunun çok iyi bir şey olduğunu bizzat kendime söylüyordu. Diyordu ne ala biz para veriyoruz Avrupalılar birer uşak gibi gelip bizim için mal temin ediyor ve bizlere getiriyorlar. Gerçekten de bu hususta sahip oldukları mantık tamamen aptalca ve saçma bir mantıktı. Fakat bugün İslam inkılabı sonrası bizim bakış açımız daha farklıdır, bu bunun böyle olmaması gerektiğine inanıyoruz. Yabancı üreticilerin pazarlarının bir bölümünün bize ait olması ve bizim pazarlarımızın da bir bölümünün onlara ait olması gerektiğine inanıyoruz. Yani adaletli bir alışveriş ve teati olmalıdır. İşte bunun kendisi önemli bir mevzudur.

Sayın Nimetzade (ticaret bakanı) daha sonra ithalat meselesine değindi. Elbette 4 bakanlığın tüm işlerinin sayın Nimetzade'ye devredilmesinden insan utanıyor. Gerçekten de 4 bakanlıktı. Sanayi, ağır sanayi, maden ve ticaret

bakanlığı. Halen benim için de bir anlam kazanmayın ve nedeni belli olmayan hususlardan biri şuydu ki niçin ticaret bakanlığı sanayi ve maden bakanlığı ile birleştirildi? Bu mesele gerçekten de halen benim için anlaşılabilir değil. O gün de bu meseleyi hayata geçirdiklerinde niçin böyle bir karara baş vurduklarını ben anlayabilmiş değildim. Fakat meclis ve hükümet yetkilileri böyle bir karar noktasında birleşmiş ve onu tahakkuk ettirmişlerdi. Gerçekten de çok zor bir iştir ve kendisinin bu görevde oldukça zorlanması konusunda ben şahsen kendisine hak veriyorum ama yine de bu görevin yapılması icap ediyor. Yani çok önemli meselelerden biri dış ticaret meselesinin idaresi meselesidir. Burası sadece dış ürünlerin pazarlandığı çarşı konumunda olmamalı. Otomotiv piyasası, filanca piyasa, filanca piyasasının onlara verilmemesi gerekir. Hatta daha önemlisi bankalar meselesidir.

Önemli mevzulardan biri de direniş ekonomisi meselesidir. Bu yıl direniş ekonomisi planının ilan edildiği ikinci yıldır, Yani direniş ekonomisinin icrasına geçen yıl başlanmıştı. Hükümetteki dostlar da bununla ilgili bana raporlar sundular ve ben şahsen ve sözlü olarak bu konuda sayın Cihangiri (Cumhurbaşkanı birinci yardımcısı)na, bu meseleyle ilgili 15 kamu kuruluşuna gerekli tebligatı yapıp, direktifleri verdiği zaman teşekkür ettim. Şimdi de çok ayrıntılı bir rapor göndermişler, elbette benim için bu detaylı raporu özetlediler ve tümünü okudum ve değerlendirdim. Direniş ekonomisiyle ilgili yapılan çalışmalardan bazıları ön hazırlık çalışmalarıdır, bunun örneklerini açıklamam ise zaman alır, raporda zikredilen hususlardan bazıları ise direniş ekonomisiyle ilgili maddeleri içermiyor, gerçi ilişkilendirilmeye çalışılmıştır ama söz konusu kurumların normal görevleri arasında olan çalışmalarıdır. Genelde kurumların normal görevleri bulunuyor ve bunları rapor etmişlerdir ve şimdi bu görevleri söz konusu kurumların direniş ekonomisiyle ilgili yaptıkları çalışmaların bir parçası olarak aktarılıyor ama gerçekte böyle değil. Çalışmalardan bazıları da kesinlikle direniş ekonomisiyle alakalı değil; bu miktar yeterli değil. Direniş ekonomisi bir bütün v etek bir parça pakettir.. Bu paket ise tek bir kafanın ürünü değil, bu toplu bir çalışmanın ürünüdür, bir grup, topluluk oturmuş, bu toplantıda hazır bulunan ekonomist dostlardan da bazıları bu durumdan haberdardır. Bununla ilgili çok detaylı bir çalışma yapılmış, daha sonra buraya gelmiş ve üzerinde gerekli inceleme ve tartışmalar yapılmış ve sonuçta bu siyasetler ortaya çıkmıştır, Yani makul ve tedbirli bir sürecin ürünüdür; bunun için de direniş ekonomi planını herkes teyit etti. Gerek bizim dostlarımız arasından olsun ve gerekse bize karşı olan uzmanlar ve ekonomistlerden tek bir kişi bile şimdiye kadar bu direniş ekonomisi siyasetleri aleyhinde bir şeyler söylemelerine, eleştiride bulunmalarına tanık olmadım, hemen hemen her kes kabul ediyor. Bunun için de bunun kendisi bir bütün pakettir ve bir arada uygulanması gerekir. Bir bütün olarak da nasıl uygulanması gerekir? Bunun icrasıyla ilgili güçlü bir icra programının hazırlanarak sunulmasıyla olabilir. Bu meseleyi ben bundan bir süre önce sayın Dr. Ruhani'ye söyledim ve o da bunu arkadaşlarına ileterek bu konuda geniş kapsamlı bir program hazırlanması için gerekeni yapma sözcü vermiştir. Yani bizim bir icra programına ihtiyacımız var. Bu programda her bir organ ve kuruma düşen pay bili olmalıdır. Örneğin bu siyasetlerin maddelerinin icrası konusunda bu miktar pay filan kuruma ait denilmeli ve ardından süre tanınmalıdır. Süre belirlenmesi burada çok önemlidir. Sürelendirilmeli ve belirlenen zamana kadar da bunun hayata geçirilmesine özen gösterilmelidir. Aksi takdirde eğer süre belirlenmezse o projenin sizin hükümet döneminde gerçekleşeceğine dair hiçbir garanti yoktur. Siz bunun operasyonel olmasını, icra edilmesini istiyorsunuz, onun menfaatlerinden halkın yararlanmasını istiyorsunuz. Öyleyse süre belirleyin. Birincisi her bir maddede gerekli girişimler belirlenmeli, onu icra edecek görevli kurumlar belirlenmeli, her bir bölümde icra süresi belli olmakla gerekli imkanları ve bu imkanların nasıl temin edileceğini aydınlık kazanmalı, İcra yollarını belirlediğiniz zaman gerçekte bir hareket alanı oluşturuyorsunuz, bunun da bir takım gerekleri var. Peki bunun gerekleri nedir? Nasıl temin edilmesi gerekir? Bunun temin edilme yolları belli olmalıdır. O zaman eğer bu işler gerçekleşecek olursa o zaman sizler de bunu takip edebilir, projenin gerçekleşip gerçekleşmediğini öğrenebilirsiniz. Veya hangi kurumun kendi üzerine düşen görevi yerine getirip getirmediğini, işlerin ne kadar ilerlediğini belirleyebilirsiniz.

Direniş ekonomisiyle ilgili ikinci husus hükümetin tüm ekonomik programlarının bu direniş ekonomisi programı çerçevesine sığdırılması, bu siyasetleri esas alması gerekir. Hatta 6. kalkınma programı ve yıllık bütçe planı hepten

bu direniş ekonomisi siyasetleri kapsamı içinde olmalıdır. Yani bunlardan hiç biri hiçbir bölümde bu siyasetlerin dışında olmaması gerekir. Tezat etmemenin yanı sıra hatta tamamen bu siyasetlere uyumlu konumda olmalıdır.

Bu konuyla ilgili bir diğere husus hükümetin dışında bazı birimlerin dikkate alınması meselesidir. Sizler bakanlıklar ve kamu kuruluşlarıyla ilgili olarak genelgeler yayınlatabilirsiniz ama hükümetin kontrolü dışında olan bazı bölümler var, bunlar da direniş ekonomisinde etkili olabilirler. Bunlardan biri seferberlik gücü olabilir. Bu konuda bir rapor da gördüm. Kanaatimce çok önemlidir, sayın cumhurbaşkanı veya en azından sayın Cihangirinin seferberlik gücünün direniş ekonomisi dalında ne gibi işler yaptığı veya yapabileceği meselesini görmeniz, kapasitesinin ne kadar olduğunu görmeniz gerekir. Seferberliğin kapasitesi çok iyidir, seferberlik küçük bir şey değil, değersiz bir şey değil, seferberlik çok büyük, önemli potansiyele sahip her an hazır bir güçtür. Kanaatimce güzel imkanlara sahiptir. Ben seferberlik gücünü örnek gösterdim ama diğere bir çok sektör daha var, bir çok ekonomist ve dışarıda işin ehli ekonomistler mevcuttur, bir takımının şirketleri var, bir takım özel çalışmaları var, bunların kapasitesinden yararlanmak mümkündür. Ve tüm bunlar o genel program kapsamı alanına dahil edilmelidirler. Yani genel plan sadece devlet sektörünü içermemesi gerekir. Bunun için ilk etapta bu özelliklerde gerekli planın hazırlanması icap ediyor.

Bir sonraki adım, güçlü ve yetkili bir merkezin oluşturulmasıdır. Elbette sayın cumhurbaşkanının bu konuda bir konsey oluşturduğu ve bizzat kendisinin de bu konseyde yer aldığından benim haberim var, fakat bu o komuta merkezi değil. Cumhurbaşkanının, ilgilenmesi gereken diğere bir çok işi daha var, tüm zamanını, tüm gayretini sadece bu işe tahsis edemez. Burada bir merkez gereklidir, savaş döneminde oluşturduğumuz komuta karargahı gibi. Dr. Ruhani'nin kendisi bizzat bu komuta karargahı meselesinde gerekli tecrübe sahibidir. Güçlü bir karargah lazımdır ki sürekli olarak olayları yakından takip edebilsin, hangi kurumun kendi sorumluluğunu yerine getirerek ilerleme kaydettiğini belirlesin. Çünkü söz söylemek kolaydır ama planlama da çok zor değil, fakat bunlarla amel etmek farklıdır. İnsan bir alana adım atıp ilerlemek istediği zaman daha önce tahmin edilmeyen bir takım engellerle karşılaşılıyor, bazen tahmin bile edilse yine o engeller kaçınılmaz oluyor. İşte bu komutu karargahı bu engelleri gidermeli, yolu açmalı ve bu hususta sözü de geçerli olmalıdır, her kes onun sözünü dinlemelidir. Böyle olmasın ki örneğin bugün burada Cihangiri bey sürekli olarak konuşma süresinin beş dakikada sınırlı tutulmasını istemesine rağmen baylar konuşmalarını 7 dakika veya 10 dakikaya çıkarıyorlardı. Söz konusu komuta merkezi her ne diyecekse gerçek manada her kes ona itaat etmesi gerekir.

Ardından işlerin ilerleme durumu halka rapor edilmeli, o zaman bakınız nasıl bir durum ortaya çıkar! Farz edin siz 6 ay benim bu söylediğim gibi faaliyet gösterin, ilerde gözle görülür bir ilerleme sağlanacak ve ardından onları gelip halka anlatınız, bu işleri yaptığınızı söyleyiniz, işte o zaman halk kendi yaşamlarında mutluluk ve geleceğe hoş görüyü hissederler. Siz de halka bunu istemiyor musunuz? Bunun için halka rapor sunulmalı ve işlerin değerlendirilmeleri için de bir takım kriterler belirlenmelidir.

Direniş ekonomisi genelinde bir nevi yasal, hukuki ve yargı gerekliliği var, bu hususta öteki iki erk de, hem yargı gücü ve meclis de işbirliğinde bulunmaya hazırlar. Örneğin yasalardan biri değiştirilme veya yeniden yeni bir yasamayı gerektirir, bu gibi ihtiyaçlar hissedildiği durumlarda veya bir başka durumda yargının bir harekette bulunması icap eder, tüm bu durumlarda her iki erk de direniş ekonomisi çerçevesinde her türlü işbirliğinde bulunmaya hazırlar.

Ekonomik durgunluk meselesine değinildi. %3'lük bu kalkınma oranı, mevcut durgunluğun harekete geçtiğini gösteriyor, yani ilerleme alanında bir hareket meydana gelmiş ve şimdi bu hareketin hangi bölümlerde olduğuna bakmak gerekir. Halen hangi alanlarda eksidir, bu artı ve eksilerin geneli yüzde üçlük bir gelişme oranını ortaya koymuştur. Eğer ciddi olarak enflasyonla mücadele olunmazsa bu yüzde üçlük gelişme de tehlikeye düşer ve

enflasyon da tekrar yükselmeye başlar, o zaman işsizlik sorunu tekrar şiddet kazanır. Ben şimdi burada söz konusu ediyorum ve sayın Nimetzade de meseleyi takip etsin ve şu anda çalışmayan bir takım fabrikalar var, yani her şeyi tam olan ama şu anda çalışmayan fabrika var ve bunu gelip bizim için rapor ettiler, bununla ilgili dakik rakamları belirttiler. %50'nin altında çalışan fabrikaların sayısını belirlediler, %70'in altında çalışan fabrikaların sayısını belirlediler. İyi de %70'lik yine de bir şeydir ama %50'nin altında olması düşündürücüdür. Bunlardan bazılarının nakit sorunu var, yani tedavüldeki sermayelerinin sorunu var ve bu bankaların işidir, bununla ilgili bankaların cevap vermesi icap ediyor. Nitekim Direniş Ekonomisi meselesinde eğer genel kumandanlık ve merkez atölye devreye girerse tüm bunlarla ilgilenir. Fakat bunlardan bazılarının sorunu ise nakitliğin yokluğu meselesi değil, karşı taraf gerekli kredileri de almış, fabrika şu anda çalışmaya hazır vaziyettedir ve her hangi bir sorunu bulunmamaktadır. Aktarıldığı üzere bunlardan bazılarının makineleri bile yepyeni makinelerdir ama yine de çalışmıyorlar. Niçin? Çünkü kredileri gitmiş başka yerlerde harcamışlar. İşte bunun yargı tarafından takip altına alınması gerekir, bunları takip etmelidir. Bunlardan talep edilmesi gerekir. İşte "komuta Merkezi" dememizden maksat bunun içindir. Bu gibi hususlar ve bu gibi meseleler takib edilecektir. Durgunluk meselesiyle ilgilenilmezse tüm nişaneler ve ekonomik kriterler üzerinde etkili olacak. Elbette değindikleri bu son kanun iyi bir kanundur, ama kanun yeterli değil, üretim merkezlerinin himaye edilmesi, nakitliğin temini, tedavüldeki sermayenin temini, üretime hazır birimleri işlevsiz bırakanlara karşı ciddi tavır takınılması tüm bunlar gerekli işlerdendir. Ben dostlarla yaptığım bir önceki toplantıda da belirttim ve vurguladım ki bu konuda bankacılık sistemi rol almalıdır, yani bankacılık sistemi tam olarak devreye girmelidir.

Bana teklif olunan hususlardan biri de projelerden bazılarının özel sektöre devredilmesi meselesidir. Elbette özel sektör için bir takım teşvik edici hususlar yaratılmalıdır. Çünkü şu an hedefsiz paralar var, bu hedefsiz paraların var olduğu bir gerçektir. Bana verilen raporlar uyarınca şu anda yerde 400 bin milyar (400 trilyon) proje kalmıştır ki bunların tümü de kamuya aittir. Biz eğer bunların sadece %10'luk bir bölümünü bile özel sektöre verecek olursak ülkede önemli bir olay vuku bulmuş olur. 40 bin milyar (40 trilyon) bir anda piyasaya girer. Bu çok önemlidir. Üzerinde önemle plan yapılması gereken konulardan biri budur.

Tarım sektörü de önemlidir. Elbette benim kanaatim şudur ki sayın Hucceti (Tarım Cihadı bakanı) gerçekten de çalışabilir. Kendisi benim açıdan uzmanlık alanı açısından geçmiş iyi olan bakanlardan biridir. Ancak benim kendisinden ve başında bulunduğu üniteden beklentim, hayati, stratejik malların üretiminde kendimize yeterli konuma gelmeliyiz. Yani bunun onun sözü ve lafıyla yeterlilik meselesini değerlendirmeyin. Yok efendim buğday dışarıda daha ucuzdur ve benzeri laflar. Biz özerkliğe ulaşmalıyız, hayati meselede de özerk olmalıyız.

Tarım mühendislerinden yararlanmalıyız. Bir zamanlar Sayın Ruhani'ye demiştim, eyaletlerden birine bir yolculuk yapmıştım, zannedersen Hemedan eyaletiydi. Arkadaşlar orada gidip etrafta incelemelerde bulunmuş ve verdikleri raporlarda o eyaletin çeşitli bölgelerinde tarımın çok iyi ve verimli olduğunu belirttiler. Bunun nedenini sorduklarında ise bu yöre halkının genç tarım mühendislerinden yararlandıkları anlaşıldı. Elbette o eyalet bu bakımdan yeterince mühendise de sahipti. Bu mühendisler gitmiş orada bunlara yardımcı olmuşlardı. Yöre halkı da bunların sözünü dinlemişlerdi. İşte bu da bir planlamayı gerektirir. Çok çetin bir iş de değil, umumi bir çağrıyı icap ediyor, bir ön çalışmayı gerektirir, iş bölümü icap ediyor ve bu gibi işlerde bu durumlardan yararlanmak mümkündür.

Günün teknolojisinden yararlanmak. Şimdi değindikleri bu su meselesi. Suyun paylaşılması ve başka bir ifadeyle sudan en iyi şekilde yararlanmak çok önemlidir. İthalatın engellenmesi. Bakınız ben bir kez daha tekrar ediyorum. Şimdi siz ithalatı engellediğinizi söyleyeceksiniz ama halen ithal edilen meyveler var. Kendi meyvelerimizden daha iyi ve daha kaliteli olacak başka bir meyve var mı ki gibi onu satın alalım? Bir zamanlar benim cumhurbaşkanlığım döneminde adını açıklamak istemediğim biri, Arap ülkelerinden birinin vatandaşıydı İran'a gelmiş ve özellikle

benim için de çok güzel ambalajlı bir paket hurma getirmişti. Ona dedim ki kimyonu Kirman'a götürmenin tam tecellisidir. 'Kirman kimyon üretim merkezi olarak meşhurdur). Bizim bunca hurmalarımızı var, Muzafati hurma (hurma çeşidi) güneyin bu çeşit çeşit hurması, Fars eyaletinin hurması, Huzistan'ın hurması veya Beluçistan'ın hurması böyle bir durumdu şimdi kalkıp da nereden benim için hurma getirmekteler ama ambalajlı haliyle. O zaman ben o hurmayı bakanlar kuruluna götürerek bu hurmayı kendi hurma çeşitlerimizle mukayese etmelerini istedim. Bizim hurmalar elbette ki o örnekten çok daha iyiydi ama o hurmanın ambalajı çok güzeldi. O dönemlerde bizim hurmalar malum bilinen paketlerde hem de çiğnenerek hasırların içine dolduruluyor, baş kısmını kapatıyor ve piyasaya sürüyorlardı. Şu sıralarda elbette biraz daha iyi olmuştur. Her haliyle meyve ithalatı kontrolsüz bir şekilde devam ediyor.

Çok önemli ve temel bir hususta şudur ki elbette bu genellikle tarım bakanlığını ilgilendiren bir husus olmasına rağmen sadece bu bakanlığın yetkisi dahilinde değildir köylere odaklanılması meselesidir. Yani gerçekten de bu meseleyi hükümetin planlamasının temel bölümlerinden biri haline getirmek gerekir. Köylere odaklanmalıyız. Muhtelif geçmiş yıllarda bu konuyu çok vurgulamışız ama bu mesele pratikte tahakkuk bulmamıştır. Biz işletme sanayinin köylere taşınmalıyız, bazı şehirlere taşınmalıyız. Ben Urumiye kentinde elmaların yer yüzünde telef olduğunu gördüm. Elmanın toplanmasının kendileri için ekonomik olmadığını, işçi ücretlerinin elmayı satmadan elde edecekleri fiyattan çok yüksek olduğunu söylüyorlardı. Veya şeftali, kaysı ve üzüm de bunun gibi. Oraya işletme sanayi götürülmelidir. Ülkenin bir çok bölgesinde benzer meyveler mevcuttur ama bağ sahibi çoğu zaman bu meyveleri toplamayı kendi zararına görüyor. Bizim eğer işletme sanayimiz olursa, meyveleri kurutma teknolojisine sahip olursak, orada bunlardan yararlanabiliriz ve bunu kesinlikle yapmalıyız. Kapasitemiz çok yüksektir, gerçekten de yüksektir. İranşehr'de neredeyse bir kavun büyüklüğünde bir domates gördüm. Bu özel bir ürün de değildi. Tarlada domateslerin büyüklüğü hemen hemen aynıydı. Orası Bempur ile İranşehr arasında bir bağdı. Ben oraya sürgüne gönderildiğim zaman oranın ahalisi beni davet ederek kavun büyüklüğünde domates getirdiler. Benim bu yumruğum büyüklüğünde soğan getirdiler. Çok iyi hatırlıyorum soğanı avcıma alarak bu soğanı ölçmek istediğimi söylemişim. Hemen hemen benim bu yumruğum büyüklüğündeydi. Soğanı avcıma alınca parmaklarım birbirine ulaşmadı. Bu kadar büyüktü. İşte bizler bunlara sahibiz, ülkenin bir çok yerinde bu imkanlar mevcuttur. Eğer köy sanayiine önem verecek olursak, bu bahçıvanlara önem verecek olursak, bunlar köylülerimize, köylerdeki ve öteki yerlerdeki fakirlerimize en iyi hizmettir.

Madenler sektörünü de ben burada not almışım. Ama artık zaman ilerlemiştir. Sayın Nimetzade'ye çok da baskıda bulunmayalım. Bana rapor verildiği uyarınca şu anda ülke madenlerinin sadece %15'lik bölümü kullanılabilir vaziyettedir. %15. Biz madeni petrolün yerine geçirmeliyiz. Gerçekten de bunu başarmalıyız. Ben yıllar önce galiba 20 yıl önceydi o dönemki hükümete şunu demiştim ki biz öyle bir konuma gelmeliyiz ki irade ettiğimiz an petrol kuyularımızın ağzını kapayabilmeliyiz. Ne müşterinin azlığından korkmalıyız ve ne de piyasanın olmamasından. Ne petrol gelirinin olmamasından kaygılanmalıyız. İşte böyle bir konuma varmalıyız. Gerçekten de bunun fikrinde olmamız gerekir. Petrol için bir alternatif oluşturmalıyız.. Bugün petrolün düştüğü durumu görüyorsunuz! Güçlerin ve onların bölgedeki habislerinin bir işareti ve ortak komplosuyla petrol bir anda varil başına 100 dolardan 40 dolara düşmekte. 100 dolardan düşmeye başladığı gündemden şimdiye kadar meğer kaç ay geçmiştir? İşte buna güven olmaz. İnsan bunu ülke ekonomisinin ve bir ülkenin geçim kaderi konumuna getiremez. Petrol bizim hakkımızdır. Ama hem yetkisi başkalarının elindedir hem de kazancın büyük bölümünü başkaları götürüyor. Bizim petrol ihracatından elde ettiğimiz gelirden çok daha fazlasının söz konusu devlet Avrupa'da veya başka bir yerde elde etmektedir. Örneğin vergi alıyor ve başka gelirler elde ediyor. Biz petrolümüzü satıyor ve karşılığın para alıyor ama o bizim petrolü satın alıyor ve karşılığında kendi halkını yüksek vergiye tabi tutuyor ve o hükümetin kazancı bizimkinden çok daha fazladır. Bu ne kadar da zararlı bir alış verıştır. Elbette bazı yerlerde petrolü üretmeye mecburuz, çaremizde yoktur ama doğrusu ben her zaman petrol üretim miktarının artırıldığı haberini aldığım her seferinde ben rahatsız oluyorum ve bunun yerine bir alternatifimizin olması gerektiğini düşünüyorum.. Nitekim eğer

petrole bir alternatif bulacaksak madenler en iyi alternatiftir.

Diğer yandan madenler hakkında da ham olarak satılmasından şiddetle kaçınmak gerekir. Çok değerli madenlerimiz bulunuyor. Kirman eyaletinde veya Güney Horasan eyaletinde çok değerli taşlarımız var. Bu taşları böylesine çıkarıp İtalya'ya gönderelim ve onlar da bizim bu ham maddeyi işleterek birkaç on katı kazanç elde etsinler ve hatta bazen bu ürünleri bizim kendimize de göndersin ve bize ihracatta bulunsunlar doğrusu böyle bir durum insanın çok ağına gidiyor. Nitekim bu da bir meseledir. Kanaatimce maden dalında da özel sektörün rolü çok önemlidir. Eyaletlerle ilgili bana rapor ettiklerine göre eyalet valileri ve benzeri yetkililer maden ve diğer sektörlerde de özel sektörü meseleye dahil edebileceklerini belirtiyorlarmış.

Benim not aldığım su meselesi de çok önemlidir.

Sayın Çitçiyan'ın bu konudaki açıklaması çok yerindeydi. Yer altı su kaynakları seviyesinin düşmesi çok önemlidir. Bu sahada yaptığınızı söylediğiniz planlar yeterli değil, Planlama meselenin %50'si veya biraz daha altıdır. Bu planlamanın takip edilmesi gerekir. Elbette sizler bu işin ehlisiniz, uzmanısınız. Suda tasarrufa gitmenin yanı sıra, sulama sisteminin ıslah edilmesi ve her bölgede ekim örneği gereklidir.

Son sözüm ise altıncı kalkınma planıyla[4] ilgilidir. Artık zaman da bayağı geçmiştir. 6. kalkınma programını inşallah en kısa zamanda hazırlamalısınız. Belirttiğim üzere direniş ekonomisi siyasetleri çerçevesinde olmalı ve en kısa zamanda meclise vermelisiniz. Bana göre bu yıl içinde bu tasvip olunmalıdır ve en kısa zamanda bunu yerine getirmelisiniz. Meclisi de bu hususta işe zorlayın. Meclisteki dostlar da gelsinler meydana ve ciddi olarak inşallah bu meseleyi takip etsinler.

Allah Taala inşallah sizlere yardımda bulunur.

[5] هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ

Öyle bir mâbuttur ki inançlarına inanç katsın diye inananların gönüllerine, tam bir sükûn ve huzûr indirmişti.

Allah Taala tüm bizlerin ve sizlerin kalplerimize huzur versin. Bu huzur ve sükunetin karşısında ise zihin ve düşüncelerin alt üst olması ve fırtınaya kapılmasıdır ve bu ise insanın imanının artmasına sebep olur: “لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ

” Yani o huzur imanın artmasına neden olmakta. Huzur ise Allah Taala'nın kudretine olan imandan kaynaklanıyor. Nitekim aynı ayetin devamında şöyle buyuruyor: “وَاللَّهُ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا” ve Allah'ındır göklerin ve yeryüzünün orduları ve Allah, her şeyi bilir, hüküm ve hikmet sâhibidir.

İnşallah Allah Taala sizlere yardımcı olur bizde her zaman sizlerin duacıyız. Halk için çalışmak, Allah için çalışmak, ihlasla çalışmak inşallah tümümüzün programı olur ve Allah Taala inşallah bereket verir ve kabul eder.

Allah'ın selam ve rahmeti üzerinize olsun.

[1] - İslam İnkılabı Rehberinin konuşmasından önce İslami İran Cumhurbaşkanı Huccetul İslam Dr. Hasan Ruhani'nin yapmış olduğu konuşma sonrası cumhurbaşkanı birinci yardımcısı Dr. Cihangir İshaki, Sanayi, maden ve ticaret bakanı Mühendis Muhammed Rıza Nimetzade, enerji bakanı Mühendis Hamid Çitçiyan, Petrol bakanı Mühendis Bijen Namdar Zengene, Tarım cihadı bakanı Mühendis Mahmud Hucceti, sağlık, tedavi ve tıbbi eğitim bakanı Dr. Seyyid Hasan Gazizade birer konuşma yaparak kendi görev alanlarıyla ilgili birer rapor sundular.

[2] - Fetih suresi 7. Ayet

[3] - Bihar'ul Envar – C. 100 S. 9

[4] - İran İslam cumhuriyetinin 6. Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınma planı

[5] - Fetih suresi 4. ayetin bir bölümü